

2022-01-27

Till dig som är gravid

Information om covid-19, vaccination och graviditet

Kunskapsläget kring gravida och covid-19 infektion ökar alltmer och följs av olika myndigheter och professionella organisationer, detta dokument uppdateras vid behov.

Risken att insjukna i covid-19 är inte högre för gravida än för andra. Däremot är risken för svår sjukdom med behov av sjukhusvård och ibland för tidig födsel ökad. Överföring av infektion till fostret under graviditet är mycket ovanligt och har endast beskrivits i enstaka fall. Bröstmjolk utgör inte någon smittkälla, varför det inte finns något hinder för amning.

De allra flesta som smittas med covid-19 blir **inte** allvarligt sjuka. Infektion eller misstanke om covid-19 infektion vid förlossningen eller under BB-tiden kan påverka upplevelsen av vården och möjligheten för partner att närvara. Det kan även medföra separation av mamma och barn i de sällsynta fall där barnet behöver vård på nyföddhetsavdelning eller om mamman är för sjuk för att orka vårda barnet. Det vanligaste är dock att fullgångna friska barn vårdas tillsammans med sina mammor, även om mamman har covid-19.

Riskfaktorer för **svår** infektion bland gravida förefaller vara samma som för övriga befolkningen, t ex uttalad övervikt, hjärt-kärlsjukdom och diabetes. Kunskapen om allvarliga fall under graviditet är fortfarande begränsad för att tillåta säkra slutsatser, men många gravida som insjuknat i svår covid-19 infektion har haft flera riskfaktorer. Covid-19 kan i vissa fall medföra att förlossningen tidigareläggs och att barnet föds för tidigt. Det finns en något ökad risk för gravida som drabbas av allvarlig infektion att vårdas på intensivvårdsavdelning.

Gravida och nyförlösta har en något ökad risk för venös blodpropp, det vill säga blodpropp som oftast sitter i armar, ben eller lungor. Hjärtinfarkt och stroke är **inte** venös blodpropp. Vid infektion med covid-19 ökar risken för venös blodpropp. Förebyggande behandling kan då behövas i form av blodförtunnande sprutor under flera veckor, även efter infektionen.

Graviditet efter graviditetsvecka 20 betraktas i nuläget som en risk för allvarlig sjukdom, framför allt då svår sjukdom kan leda till tidigarelagd förlossning och risk för blodpropp och behov av intensivvård. Riskökningen gäller framför allt kvinnor över 35 år och med BMI över 30 när de blir gravida, samt kvinnor som sedan tidigare har diabetes, hjärt-kärlsjukdom eller annan allvarlig sjukdom.

Minska risken för svår sjukdom och tidig födsel: du rekommenderas att vaccinera dig!

Rekommendationen är att alla gravida ska vaccinera sig mot covid-19 då vaccinet skyddar mot svår sjukdom och för tidig födsel. Inget talar för att vaccinet innebär några risker för den gravida kvinnan eller hennes barn.

Om vaccination mot covid-19 under graviditet

Från Folkhälsomyndighetens hemsida

Alla gravida rekommenderas vaccination

Du som är gravid kan vaccinera dig mot covid-19 under hela graviditeten. Folkhälsomyndigheten rekommenderar dock att vaccinationen görs efter graviditetsvecka 12.

Det är praxis i Sverige att inte vaccinera gravida under den tidiga graviditeten, även om vaccinerna inte medför några faktiska risker för gravida. Behovet av skydd mot covid-19 bedöms också som störst i den senare delen av graviditeten. Om det finns medicinska skäl för att göra en annan bedömning, kan tidig vaccination mot covid-19 ändå bedömas vara lämplig, t.ex. om den som är gravid har någon ytterligare riskfaktor såsom diabetes eller högt blodtryck.

Har du påbörjat din vaccination innan du blev gravid, eller visste om att du var gravid, rekommenderar vi att du tar den andra dosen med rekommenderat tidsintervall oavsett när den infaller. Den andra dosen är viktig för ett gott och långvarigt skydd mot covid-19. Även du som redan har haft covid-19 får ett bättre skydd under längre tid om du vaccinerar dig.

Om påfyllnadsdos till gravida

Alla över 18 år i Sverige rekommenderas vaccination mot covid-19 med två primärdoser och en påfyllnadsdos. Om det under graviditeten är dags för påfyllnadsdosen rekommenderas den efter graviditetsvecka 12. Det finns inget hinder för vaccinationen mot covid-19 om det skulle vara så att samtliga doser infaller under graviditeten.

Vad kan göras för att minska risken för covid-19-smitta under graviditet?

- Arbetsmiljöverket har slagit fast att gravida inte ska vårda covid-19sjuka patienter. Försiktighetsprincipen ska råda för gravida på alla arbetsplatser och skyddsåtgärder bör vidtas.
- Följ Folkhälsomyndighetens allmänna råd för att motverka smittspridning.
- Arbeta hemifrån i sen graviditet om möjlighet finns.
- Föräldrapenning kan tas ut från graviditetsvecka 32 och uttag rekommenderas starkt från graviditetsvecka 36. Inget särskilt intyg behövs förutom moderskapsintyget som varje gravid får av sin barnmorska.
- Gravida med sjukdom eller tillstånd som kan innebära ökad risk för svår sjukdom bör, gärna redan i tidig graviditet, diskutera med ordinarie vårdgivare om vilka åtgärder som kan minska riskerna. Rätt till tillfällig ersättning via Försäkringskassan bör övervägas.
- Gravida med hög risk för smitta på arbetsplatsen kan söka graviditetspenning, om omplacering inte är möjlig. Läkarintyg behövs inte utan frågan diskuteras med arbetsgivaren.

Finns det något mer gravida bör tänka på?

Alla personer med covid-19 ska söka vård utan dröjsmål om de försämras hastigt eller upplever svårighet att andas! Inläggning på sjukhus kan behövas.

Om sjukhusvård inte behövs

Gravida eller nyförlösta med ökad risk för venös blodpropp (se nedan) ska kontakta mödrahälsovården eller annan vårdgivare (till exempel vårdcentral, ordinarie läkare) om de får covid-19. Detta är särskilt viktigt om man är sängliggande större delen av dygnet eller uttorkad, till exempel på grund av hög feber, ihållande kräkningar eller diarré eller svårighet att dricka. Då bedöms om blodförtunnande sprutor behövs, detta är en behandling man sedan ger sig själv hemma.

Även den som inte bedöms behöva blodförtunnande bör resa på sig ofta, vifta med tårna, trampa med fötterna och röra på benen, samt dricka ordentligt, upprepat varje dag.

Bland tillstånden som ger ökad risk för venös blodpropp hos gravid:

- Särskilda faktorer påvisade vid tidigare utredning, till exempel APC-resistens, protein C-brist, protein S-brist, protrombinmutation, antitrombinbrist, förhöjt homocystein, kardiolipinantikroppar, lupus antikoagulans, APLA syndrom
- Förälder eller syskon med venös blodpropp
- Uttalad övervikt, med BMI över 30
- Ålder över 40 år
- Ulcerös kolit eller Crohns sjukdom
- Preeklampsi (tidigare kallad havandeskapsförgiftning)
- Långvarigt sängläge eller uttorkning (se ovan)

[Om covid-19 för gravida — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-covid-19-for-gravida)

[Skydda dig och andra — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/skydda-dig-och-andra)